

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 21 Haziran 2011
Nr.ref: RK 123/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava no: KI 115/10

Başvurucu

Gjokë Dedaj

**Kosova Emanet Ajansı davalarıyla ilgili Yüksek Mahkeme Özel Dairesinin
SCC-04-0104 sayı ve 23 Ekim 2007 tarihli kararının
Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, Priştineli avukat Bay Zef Prenaj tarafından temsil edilen ve İpek'te ikamet eden Baj Gjokë Dedaj'dır.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu, kendisine 14 Temmuz 2008 tarihinde teslim edilen Kosova Emanet Ajansı davalarıyla ilgili Yüksek Mahkeme Özel Dairesinin (bundan sonra “Özel Daire” şeklinde anılacaktır) SCC-04-0104 sayı ve 23 Ekim 2007 tarihli kararına itiraz etmektedir.

Dava Konusu

3. Başvurucu, kendisine eksik karar bildirilip itiraz hakkı sunulmayarak hukuk davaları usulünün ciddi derecede ihlal edildiğini ileri sürdüğü Özel Daire kararının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesini talep etmektedir.
4. Başvurucu, Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 49 ve 56. maddelerine göre vade dışı olduğunu varsayarak Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın 50. maddesine göre istemini eski hale çevirme talebinde bulunmaktadır.

Yasal Dayanak

5. Anayasanın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra “Yasa” şeklinde anılacaktır) 22. maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün (bundan sonra “İçtüzük” şeklinde anılacaktır) 56 (2). kuralı.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

6. Başvurucu, 18 Kasım 2010 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine (bundan sonra “Mahkeme” şeklinde anılacaktır) başvurmuştur.
7. Mahkeme Başkanı, GJR. 115/10 sayı 22 Kasım 2010 tarihli emirname ile raportör yargıç olarak Yargıç Gjyljeta Mushkolaj’ı, aynı tarih ve KSH 115/10 sayılı emirname ile ön inceleme heyetine de Yargıç Robert Carolan başkanlığında yargıçlar Altay Suroy ve Almiro Rodrigues’i atamıştır.
8. İstem, 21 Ocak 2011 tarihinde Özel Daireye bildirilmiştir.
9. Mahkeme, 28 Ocak 2011 tarihinde başvurucudan avukatını yetkilendirmeyi isteyip, başvurucu 3 Şubat 2011 tarihinde vekâlet vermiştir.
10. Ön inceleme heyeti raportör yargıcın raporunu görüşüp 23 Mayıs 2011 tarihinde Mahkeme heyetine istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

11. İpek merkezli “Bitkileri Koruma İstasyonu” Kamu Şirketi (bundan sonra “KŞ” şeklinde anılacaktır) tarafından 12 Ağustos 1993 tarihinde yapılan bir açık artırma satışında başvurucu, “Rexhep Ali Bajrami” p.n. adresinde bulunan bir ticari mekânı 40.500 Alman Markı (bundan sonra DM şeklinde anılacaktır) karşılığında satın almıştır.
12. Sırbistan Maliye Bakanlığı Hukuk ve Mülkiyet Davaları Departmanı 6 Temmuz 1994 tarihinde KŞ’den ticari mekanın mülkiyet hakkının Gayrimenkul Mülkiyet Hakkı Devrine İlişkin Özel Koşullar Yasasının (Sırbistan Cumhuriyeti Resmi Gazetesi, sayı 30/89 ve 42/89) 3.1 maddesi ve Genel İdari usuller Yasasının 202. maddesine uygun şekilde alıcıya (başvurucuya) devri için gerekli kararı (011 no:464-08-03056/94)

kabul etmiştir. Devir istemi, Gayrimenkul Mülkiyet Hakkı Devrine İlişkin Özel Koşullar Yasasının 3. maddesine göre belli bir etnik topluluğa mensup vatandaşların yerleşmesine imkân tanıyıp ulusal yapıyı bozacağı ve diğer etnik topluluk mensubu vatandaşlar arasında eşitsizlik yaratacağı için rahatsızlık uyandırır gerekçesiyle reddedilmiştir.

13. Başvurucu 29 Temmuz 2001 tarihinde Kosova Emanet Ajansına (bundan sonra KEA şeklinde anılacaktır) başvurup ticari mekânın mülkiyet hakkının tanınmasını talep etmiştir.
14. Başvurucu, 13 Ağustos 2003 tarihinde ticari mekânın mülkiyet haklarının onayı için İpek Belediye Mahkemesinde işlemleri başlatmıştır.
15. İpek Belediye Mahkemesi davayı, Kosova Emanet Ajansının Kuruluşuna İlişkin 2002/12 sayılı UNMIK Yönetmeliğine (bundan sonra “2002/12 sayılı UNMIK Yönetmeliği” şeklinde anılacaktır) ve Kosova Emanet Ajansı ile ilişkili Davalara Bakmaya Yetkili Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesinin Kuruluşuna İlişkin 2002/13 sayılı UNMIK Yönetmeliğine (bundan sonra “2002/13 sayılı UNMIK Yönetmeliği” şeklinde anılacaktır) göre yetkili özel mahkeme olan Özel Daireye devretmiştir (karar no C.Nr. 359/03).
16. Başvurucu 12 Temmuz 2007 tarihinde Özel Daireye itiraz dilekçesi ile başvurarak ticari mekânın mülkiyet hakkının onaylanmasını talep etmiştir. İşlemlerin başlatıldığı konusunda KEA da bilgilendirilmiştir.
17. Özel Daire 23 Ekim 2007 tarihinde açıkladığı kararında (SCC-04-0104): 1) İtirazı mesnetsiz olarak reddetmiş, 2) Alım satım sözleşmesini hükümsüz ilan etmiş ve 3) KŞ’ye başvurucuya maddi tazminat ödeme önerisinde bulunmuştur.
18. Özel Daire, devrin ihale usullerine uygun şekilde yapıp başvurunun kazandığını ve bu işlemin Gayrimenkul Mülkiyet Hakkı Devrine İlişkin Özel Koşullar Yasası hükümlerine uygun şekilde yapıldığını gerekçe olarak göstermiştir. Özel Daire devamında başvurunun 40.500 DM’den 30.000 DM Ağustos 1993’te ödediğine dair belge sunduğunu belirtmiştir. Öyle ki ticari mekanın başvurucuya ait olması gerekirdi. Ancak Sırbistan Maliye Bakanlığı Hukuk ve Mülkiyet Davları Departmanı mülkiyet devrinin, o dönemlerde yürürlükte olan Gayrimenkul Mülkiyet Hakkı Devrine İlişkin Özel Koşullar Yasası hükümlerine aykırı olacağı gerekçesiyle devir gerçekleşmemiştir. Bu yasa, Kosova’da Uygulanabilir Mevzuata İlişkin 1999/24 sayılı UNMIK Yönetmeliğine göre ancak ayrımcı bir yasaydı. Netice itibarıyla ticari mekan KŞ tarafından üçüncü bir kişiye satılarak başvuru ile bir başka ticari mekanın mülkiyet hakkının verilmesi yönünde bir uzlaşmaya varılmıştır. Bu olay KŞ Müdürü tarafından teyit edilmiştir. Böyle bir uzlaşmayla ilgili herhangi bir sözleşme aslı veya sureti teslim edilmemiştir. Özel Daire, mülkiyet devrinin Gayrimenkul Mülkiyet Hakkı Devrine İlişkin Özel Koşullar Yasasına uygun şekilde yapılmadığına hükmetmiştir.

Başvurucunun İddiaları

19. Başvurucu, Özel Dairenin “davada müdahil tarafları duruşmaya çağırmayıp, ticari mekan alım satım sözleşmesini tanımayarak eksik karar aldığı” için Hukuk Davaları Usulleri Yasasını ciddi şekilde ihlal ettiğini ileri sürmektedir. Özel Daire her halükarda ticari mekan alım satım sözleşmesini tanımak yerine ödenen miktarı teyit etmiştir.
20. Dahası, başvuru, itiraz hakkının tanınmadığı yönünde şikâyet etmektedir.

İstemin Kabul Edilirliğinin Değerlendirilmesi

21. Başvurucu, Özel Dairenin davada müdahil tarafları duruşmaya çağırmayıp, ticari mekan alım satım sözleşmesini tanımayarak Hukuk Davaları Usulleri Yasasını ciddi şekilde ihlal ettiği ve eksik olarak nitelediği 23 Ekim 2007 tarihli kararın Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesini Mahkemeden talep etmektedir.
22. Başvurucunun istemi hakkında karar verebilmek amacıyla Mahkemenin, öncelikle Anayasada belirtilip Yasa ve İçtüzükte vurgulanan kabul edirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini ele alması gerekmektedir.
23. Yasanın 49. maddesinde belirtildiği şekilde başvuru için gerekli koşullardan birisi, dava ile ilgili aldığı son karardan itibaren dört aylık süre içerisinde başvurup başvurmadığıdır. Öyle ki başvurucuya teslimi 14 Temmuz 2008 tarihinde yapılan 23 Ekim 2007 tarihli kararı olup, başvurunun Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine 18 Kasım 2010 tarihinde yaptığı başvurunun, Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört aydan uzun bir süre geçtiği anlaşılmaktadır (bkz. Yasanın 56. maddesi). Bundan başvurunun en geç 15 Mayıs 2009 tarihinde Mahkemeye yapılmış olması gerektiğinden, süre dışı olduğu ortaya çıkmaktadır.
24. Dahası, Yasanın 50. maddesi şunu belirlemiştir:
“Başvurucunun kusuru olmaksızın, başvurusunu belirtilen süre içerisinde yapm durumunda olmamışsa, başvurunun istemi doğrultusunda Anayasa Mahkemesi davayı eski haline çevirmekle yükümlüdür. Başvurucu, engelin ortadan kalktığı andan itibaren on beş (15) gün içerisinde davayı eski haline çevirme talebinde bulunup talebini gerekçelendirmelidir. Bu yasa ile belirtilen son süreden bir yıldan fazla zaman geçtikten sonra davanın eski haline çevrilmesine izin verilmez”.

Mahkeme, başvurucuya son kararın 14 Temmuz 2008 tarihinde teslim edilmiş olup 50. maddeye göre başvurunun en geç 14 Temmuz 2009 tarihine kadar başvurmuş olması gerektiğini tespit etmiştir. Dilekçe 18 Kasım 2010 tarihinde teslim edildiği için süre dışındadır.
25. İstemin, bu çerçevede, Yasanın 56. maddesiyle ilgili olarak 49. maddesine göre süre dışı olduğundan reddedilmesi gerekmektedir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasan Mahkemesi, Anayasanın 113.7 ile Yasanın 49 ve 56. maddelerine ve İçtüzüğün 56(2) kuralına dayanarak 21 Haziran 2011 tarihli duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemın kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Dr. Gjyljeta Mushkolaj, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza